



VEEVÖTUST TINGITUD KOORMUSE METOODIKA EELNÕU

Koostanud: Andra Toom
andra.toom@envir.ee

Veevõtust tingitud koormuse andmed pärinevad KOTKASE veekasutuse aastaaruannetest. Analüüsiks kasutatakse 2019-2023 aasta veekasutuse andmeid, et omada paremat ülevaadet veevõtust aastate lõikes. Lisaks analüüsitakse veevõtu koormuse olulisust 2022. aasta kohta.

Veevõtt on EMTAK koodide alusel jaotatud koormusklassideks. EMTAK võimaldab eristada veekasutusotstarvet tegevusalade kaupa. Veevõtu koormusklasside jaotus ja selgitused on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Veevõtu koormusklasside jaotus

Kood	Koormusklassid	Selgitus
3.1	Veevõtt niisutuseks	Veevõtt põllumajanduse tarbeks (põldude niisutamine)
3.2	Veevõtt ühisveevärgi jaoks	Veevõtt ühisveevärgi tarbeks, sh hüdrandid
3.3	Veevõtt tootmiseks	Veevõtt tööstuse tarbeks, sh jäätmekäitlus, kaevandus ja ehitustegevus
3.4	Veevõtt jahutusveeks	Veevõtt jahutusveeks (sh veevõtt hüdroenergia jaoks)
3.6	Veevõtt kalakasvanduste tarbeks	Veevõtt kalakasvanduste tarbeks
3.7	Muu veevõtt	EMTAK koodid 45-99, linnavalitsuse tegevus (Kuressaare vallikraav, skulptuurid), sporditegevus (lumetootmine), sh KOVid

Veekasutuse aastaaruande andmetest eraldatakse pinnavee andmed, juurde lisatakse pinnaveehaarde koodid ja loa numbrid. Ruumiandmed (koordinaadid, veekogumitega seonduv informatsioon) saadakse EELISest (Eesti looduse infosüsteem). Pinnavee seisundite info saadakse Keskkonnaagentuurist.

Kontrollitakse üle veevõtu vastavus koormusklassile, valed kirjed korrastatakse. Andmetöötlusele järgnes kaardianalüüs, mis viidi läbi ArcGis Pro programmiga. Veekasutuse andmetes on võetud arvesse viie aasta (2019-2023) kuude keskmised ning eraldi 2022. aasta tulemused.

Koormuse olulisuse hindamisel kogumile arvestatakse pinnaveekogumi mittehea seisundi põhjusena toodud veevõttu, veekogumi kuukeskmise vooluhulga ja ökoloogilise miinimumvooluhulgaga suhet. Hinnatakse, kas kuukeskmise vooluhulk püsib ökoloogilise miinimumvooluhulgast kõrgemal. Ökoloogilise miinimumvooluhulga ja kuukeskmiste vooluhulkade info vooluveekogumite põhiselt päritakse EstModeli rakendusest. Lisaks vooluhulkadele arvestatakse ka piirkonna sademete 5-aastase perioodi kõrvalekaldeid keskmisest ning pinna- ja põhjavee vahelisi seoseid.



KESKKONNAAGENTUUR

Lisaks kogumipõhiste vaatele antakse hinnang ka vesikonnaüleselt. Sarnaselt kolmandale perioodile loetakse veevõtt vesikonnas oluliseks koormuseks, kui vähemalt 25% veekogumitest on mitteheas seisundis ja see on tingitud veevõtust.

Tänaste andmete põhjal ei ole võimalik hinnata veevõtu olulisust seisuveekogumitel. Puudub lausuline ülevaade veetasemete kõikumistest.